Szamilák Tünde

A KIS ANGOL

Publio

A kis angol

Múlt emlékére

Szamilák Tünde

2015

Publio kiadó

Minden jog fenntartva!

1. rész

A folyó gyors sodrásával elsuhan a fák mellet. A hosszú évek során mennyi mindent átéltek és érezhettek ezek az öreg fák. Ha beszélni tudnának, vajon mit mesélnének el nekem a fiúról, aki időnkét átúszta a vén Dunát? Mindenkinek az élete során van egy fája. Miért? Magam sem tudom. Itt ülök a folyó partján, elmélkedem. Vajon a fák is ilyennek ismerték meg a fiút?

- Pisti jössz velünk focizni?- tette fel a kérdést Gábor.

- Igen persze, csak van még két címem. Oda elszaladok. Aztán a ruhámat lecserélem. - válaszolta vigyorogva Pisti.

- Itt várunk a téren, siess!- szólt oda Jancsi.

A két fiú leült a Klauzál tér bokros részéhez a hinták mögé. Farönkökből épített padszerű ülőkére. Itt szoktak üldögélni a környéken élő emberek, de mostanság alig látni a téren az itt lakókból. Néha a gyerekek ülnek be a hintába vagy szaladgálnak egy kicsit, de hosszabb ideig senki sem jön ki az otthonából. Félnek. Pisti a zsebkendősnek is dolgozott, ma pont jó napja volt, mert 6 helyre is vitt ki kézzel hímzett zsebkendőt és nyakkendőt. Az öreg Borosné nagyon szeretett a kisfiúval dolgozni. Pisti az a gyerek volt, akinek idő előtt felnőtté kellet érnie. Megtanulta a pénz beosztását a kenyérre való keresést. Tudta az élelmiszerjegyekért hol tud élelmet szerezni a családnak. Ismerte a tiszteletet, az alázatosságot. Borosné elfogadta és soha nem kérdezte Pisti anyját, hogy miért neveli egyedül a gyermekeit. Tisztelte ezért a nőt, hogy ilyen bátran vállalja a családja eltartásáért a mindennapi küzdelmet, édesanyja ápolását, tudta nagyon sok munkával jár. Pisti volt a beszerző, amíg anyja dolgozott. Az ő szerepe volt az élelmiszerek beszerzése. Minden nap volt teendő. Először a mamát és az öccsét elrendezte aztán indult a maga útjára. Hosszú sorokat állt végig, hogy legyen otthon enni való, de ügyesen meglátta a lehetőségeket. Jeggyel vásárolta a mindennapi betevő falatokat. Nagy öröm volt, amikor konzervet és sajtot is vitt haza. Pistit a csarnokban a piacon is jól ismerték és szerették. Alkalmanként itt is besegített, ezért kapott friss zöldséget, gyümölcsöt, tojást és volt, hogy kolbásszal tért haza. Mindig jól végezte el a feladatot. Becsületes tiszta munkát végzett. Suliba nem jártak, az iskola is zárva volt. Senki nem tudott biztosat. Most, hogy kitört a forradalom, mindenki a saját szeretteit féltette. Pisti most töltötte be a 13, évet eleven vagány kiskamasz. Mindig fütyörészve mászkált, kezei a zsebében. Jó volt ránézni a borús hangulatú Pesten ahol mindenki félt, suttogva beszélt, sok ember pedig némaságba burkolózott. Az embereket megviselte a sok év szenvedése, szeretteik elvesztése. Szinte nem is volt olyan család, amelyet a háború ne csonkított volna meg. Éppen, hogy csak elkezdték építeni az új életüket, és most a nyakukba szakadt a forradalom. Az ifjak hamar felnőtté értek, kimaradt a gyerekkor. A tapasztalat a minden napokban kialakult megaláztatás a félelem a hatalomtól, megerősítette őket. Erős hittel bírtak és ez összetartotta őket. A gyerekek is jól tudták nem szabad csoportosulni, inkább csak ketten hárman közlekedtek, nehogy bajuk essen. Nekik vagy ő miattuk a szüleiknek.

Még a téren sem mertek olyan szabadon játszani, mindig figyeltek mindenre. A szülök tanították a gyerekeiket a veszélyre és az óvatosságra. De egy valamit elfelejtettek, bele látni a kamaszok fejébe. Felgyorsult az élet, napról napra változtak a hírek. Aki tegnap még mondott valamit az holnapra már néma csendbe burkolta be magát. Talán a csend volt a legnagyobb veszély. Ezt mindenki megtanulta, jobb nem beszélni, bizonyos szavakat nem kiejteni. Pisti elfogadta ezt a helyzetet és jól kezelte. Eszes intelligens fiú. De hát fiú, igazi fiú, aki szeret csibészkedni és vagánykodni. Feltalálta magát a nagyobbak körében is, olyan kis bandavezér típus. Hallgattak rá,

mert jó ötletei voltak és mindig megvédte a gyengébbeket. Az állandó lövöldözések mindenkit elriasztottak a térről, nem lehetet tudni ki, téved erre puskával és kezd el lövöldözni. A pálya, ahogy a fiúk hívták a tér végében volt ide jártak rúgni a labdát. Pisti befejezte a munkát átöltözött és igyekezett a barátaihoz. Felkapta mackó nadrágot a lapos kis tornacipőt, kezébe fogta a labdáját és sietett a fiúkhoz. Azt már nagyon megtanulta, hogy a ruháira vigyázni kell, mert anya nem tud újakat venni. Julika szabályokat szabott. Mindig tisztán szépen öltöztette őket. Az egyik szabály: a játékhoz mindig játszó ruhát vettek fel. A másik fontos szabály: mindig időben otthon lenni. Julika nem bántotta a fiúkat inkább büntette, de volt valaki a családban, akitől Pisti rettegett. Márton bácsi, Julika bátyja. A nagybácsinak nem volt gyereke, talán ezért is volt Pistivel ilyen kemény. Az öccsét nem bántotta, de Pisti kapott a testvére helyett is éppen eleget. Olyan is előfordult, hogy a nagybácsinak éppen csak rossz napja volt, valami apróságba belekötött és máris elcsattant egy pofon. Julika harcolt, küzdött ez ellen, sokat veszekedett a bátyjával, de a férfi hamar leállította. Megmagyarázta, hogy ő ezzel csak segít, mert különben elkanászodnak a kölykök. Ilyen az apai szigor ez is kell a fiúnak. Ha Julika még tovább vitatkozott, akkor meg elcsitította azzal, hogy így is van miért szégyenkezni a családnak, hiszen leányanyaként szülte a gyerekeket. Pisti 10 évesen egyszer megkérdezte, hogy ki az ő apja? De Julika csak annyit mondott."Apád nem kíváncsi rád, hát téged se érdekeljen ki ő!”Tamás a kisebbik fiú más apától volt, de a fiúk őt sem ismerték. Igen sajnos az évek során ez a szabály is kialakult, hogy otthon az apákról nem beszéltek. Így maradt a szigorú nagybácsi, akinek hamar eljárt a keze. Sokszor elég volt ránézni, és Pisti már érezte a pofon csattanását. Márton bácsi nagyon magas, erős ember volt, mogorva szigorú tekintettel. Sosem mosolygott, nem játszott csak nevelt. Követelte a tökéletességet és a teljesítést. Mindig mindent addig kellett gyakorolni, ismételni, amíg ő azt nem mondta elég. A felnőttek mindig csak jót akarnak. Julika meg ezt tanította a fiúknak. Olyan is volt, hogy Pisti a sarokban állt és simogatta a fenekét, mert kapott rá, szipogott és közben gyűlölte a világot, hogy ez történt vele, csak azért mert gyerek. Megfogadta, hogy ő nem üti meg a gyerekét. Ő inkább elmagyarázza és kijavítatja a hibát, a rosszaságot a kisemberrel. Ő szeretni fogja a gyerekét, az majd tudni fogja, hogy a büntetést is szeretetből adja, csak jót akar neki. De veréssel sosem fog büntetni. Nem azért mert fáj, azt el lehet felejteni, hanem mert ilyenkor mindig kisebb lesz, olyan mintha letörne belőle egy darab. A végén olyan pici lesz, hogy nem érzi, a biztonságot egyszerűen elfog törni. Megcsonkul a bizalma és kevesebbnek érzi önmagát. Pisti nem akar gyenge lenni, nem akar félni. A fiú a sarokban szipogott, Julika meg a konyhában pityergett. Sajnálta a fiát. Olyan sokszor nem értett egyet a bátyja döntéseivel, de sajnos függtek Mártontól. Ez a világ az, amelyben nagy szükség van férfira a háznál. Julikának tisztelnie kellett a testvérét. Ennek a korszaknak és a nevelési kultúrának, még igen csak jelentős szerepet adtak a férfiembernek. Mindig nagyobb szava volt a férfinek, mint a nőnek egy családban.

- Na, srácok, itt a laszti, mehetünk focizni!- jelentette be Pisti vigyorogva.

- Tudod mi arra gondoltunk, mi lenne, ha ki mennénk a nagypályához, most úgysem használja senki. Amióta lövöldöznek az utcákon, nem jár arra a madár se. Belógunk és rúgunk egyet-kettőt. Igazi nagy pályán. Na, mit szólsz?- kérdezte Gábor.

- Huh, akkor sietnünk kell, mert ma nálunk vacsoráznak Márton bácsiék és nem késhetek el!- felelte Pisti.

De ugye a focinak sem lehet nemet mondani. Ezekben a zord kegyetlen napokban ez volt a legjobb dolog, ami velük történhetett.

- Akkor tujázzunk a villamoson, úgy hamarabb oda érünk - mondta ezt Jancsi, aki csibészkedésből mindig ötös osztályzatot kapott. Indultak is a megállóhoz.40 fillér a villamos jegy. A szülök mindig készültek. Sosem lehet tudni éppen mikor, kell gyorsan elmenekülni az otthonukból, ezért mindenki felvolt készülve. A jegyek ott lapultak a zsebekben. De ők nem használták. A fiúk nem gondolták,

hogy ez lógás lenne, hiszen mások is tujáznak, és ez olyan jó buli. Azt gondolták ezzel is spórolnak a szüleiknek. Pont elkapták a villamost, amikor lassan kiindul a megállóból akkor kell felugrani rá. A hátulján kapaszkodni. Három vigyorgó remek kölyök, akik nézelődnek, miközben zötykölődik velük a villamos. Pisti most mérte fel magukat és egy cseppet furcsállta, hogy a fiúk nem játszó ruhába jöttek. ..Na, majd kapnak otthon - gondolta magában. Egy picit furcsállta minek hoznak zsákot magukkal? De aztán úgy volt vele nem az ő dolga. Rántott egyet a vállán és már készülődött a leszálláshoz. A tujázás fontos szabálya még az is, hogy mielőtt beér, a villamos a megállóba lekell huppanni róla. A fiúk így is tettek. Sorban leugráltak. Még egy kis séta várt rájuk, már közeledtek a pályához. Olyan nagy izgalomban voltak, most ott focizhatnak ahol az igazi nagyok szoktak, akik már benne vannak a sport fantasztikus világában. Rendszeresen mérkőzéseken vesznek részt. Most, hogy kitört a forradalom és mindenki pánikos, most a sportéletben sem lehet konkrét dolgokat hallani. Egymás után jelentik be, hogy a meccs elmarad. Nincs indok nincs ok. Egyszerűen félnek az emberek tömegesen összejönni. Miközben a három görbe lábú a pályához közelített megláttak egy pár srácot. Volt közöttük velük egykorú és idősebbek is. Ott álltak egy romos bérház előtt és épp szotyolát köpködtek, ott beszélgettek. Két nagyfiú is volt köztük, mert azok már cigiztek egymásnak adták át a csikket és slukkoltak. Ahogy Pistiék közeledtek a társaság figyelte őket. Pisti kezében a labda, ebből a srácok mindjárt levették, hogy a fiúk a pályára igyekeznek. Az idősebb fiú, aki a magos zacskót fogta, az szólt mély hangjával oda hozzájuk.

- Na, mi újság fiúk eljöttetek focizni?

- Csak rúgunk egy párat, ha lehet?- válaszolta Pisti.

- Csak hárman vagytok? Vagy jön még más is?- kérdezte megint a mélyhangú.

- Csak mi hárman a Klauzál térről, a többieket már napok óta nem láttuk. - válaszolta Gábor.

- Jól van, öcsi menjetek, melegítsetek be. Aztán majd jövünk mi is játszunk egy meccset. Ezekkel a belvárosiakkal!- szólt vissza a fiú nagy lelkesen.

- Figyelj csak Józsi, a kölyköt küldjük be velük - szólt oda a vagány srác, aki épp eldobta a csikket.

- Ja, igazad van. Kölyök menj, be velük játssz egy kicsit a belvárosiakkal, mindjárt jövünk mi is - szólt a szotyolás a legfiatalabb fiúnak.

Most már négyen bandukoltak a kerítés felé.

- Kitűnő lasztid van, megnézhetem?- kérdezte a kölyök.

- Hát persze - felelte Pisti és már át is adta a labdáját.

Pisti nem volt irigy, de a dolgait féltette. Tudta sok munka és spórolás van a háttérben. Tavaly szinte mindenről lemondott csak karácsonyra meg kaphassa ezt a labdát. De meg lett, mert megérdemelte. Ez így is volt, mert Márton bácsi mondta. Ez a kitartásod és a munkád gyümölcse. Vigyázz rá!

Annyira vigyázott rá, hogy sokáig az ágyában volt és ezzel aludt. Szerette, hogy olyan jó bőr szaga volt. De aztán anya rászólt. Vigye, ki játszón vele nem azért van, hogy dísz legyen a szobájában. Igaza volt, azóta, hogy a labdával játszanak micsoda gólokat tudott rúgni. Most is jó lesz, mert a nagyfiúknak is megmutathatja milyen aranylábú focista. A kölyök tudta hol tudnak bemászni a kerítésen, oda vitte őket. Hu de szép látvány tárult eléjük. Ez aztán a pálya selymes zöld fű, óriási kapu hálóval, még a zászlók is kint voltak a pálya sarkaiban. Ez aztán egy jó nap. Pisti ezt gondolta. Még az is lehet, hogy vacsora közben elmeséli otthon, hogy mit látott, hol rúgta a labdát. Persze csak

akkor, ha nem kapják el őket, hogy ide belógtak. Jól körbe néztek, de sehol semmi mozgást nem érzékeltek. Nincs itt senki. Övék most a pálya. A kispadhoz mentek itt tették le a zsákokat és a kabátokat. Aztán futás be a pályára, elkezdtek passzolgatni, fejelgetni. Mindenki élvezte a játékot. A csendet egy teherautó zakatoló hangja zavarta meg. A fiúk figyeltek, ezt már nagyon megtanulták minden apró dologra figyelni kell. Összenéztek. A kölyök is látta ezt, hogy megnyugtassa őket, elmesélte mit halott a nagyobbaktól.

- Nem kell félnetek, csak a fegyvereket hozták. A bátyám és a barátai hősök lesznek, segítenek a forradalmároknak. Most kapják meg a puskákat.

- A fenébe is, nekünk erről mért kell tudnunk?- kérdezte Gábor.

- Te is kapsz egy puskát? - kérdezte Jancsi, aki érdekesnek találta a dolgot.

-Á nem hiszem, azt mondták én még kicsi vagyok ehhez. Elég, ha ők harcolnak a szüleinkért, a szabadságunkért, a jobb életért! Azt sem akarták, hogy velük legyek. De én utánuk szöktem. Elintézik, aztán jönnek focizni majd, meglátjátok - bátorította őket a fiú. Rúgtak még egyet-kettőt, amikor egy másik autó hangjára lettek figyelmesek. Eddig nagy volt a csend erre fele, de most hirtelen milyen forgalmassá vált a környék. Látni nem látták semmit csak hangokat hallottak. Fegyverek kezdtek el ropogni, lövések egymás után. Ez már nem játék! Ebben biztosak voltak. A kölyök riadtan nézett rájuk, majd elkezdett futni a lövések irányába. Nem szólt egy szót sem, csak rohant, szedte a lábát, ahogy csak tudta. Az épülethez érve még vissza pillantott rájuk. Ekkor már nem volt lövés ismét csend volt. A kölyköt ekkor látták utoljára. Újabb lövések voltak hallhatóak. A fiúk már nagyon féltek, Gábor szinte reszketett a félelemtől. Mindenki tudta, az utolsó sorozatot a kölyök kaphatta. Jani szólalt meg először.

- Most muszáj elbújnunk, ide is bejöhetnek!

- Igen, de hova bújjunk?- kérdezte a remegő Gábor.

- Gyerünk a kispadhoz, bebújunk, a pad alá ott nem látnak meg - mondta Pisti, akinek semmi más nem jutott most eszébe.

A pad azért tűnt jó búvóhelynek, mert lemezekkel volt bevonva az ülőke eleje és az állvány oldalai. Nem volt ez a hely olyan nagy, de ők mind a hárman bekuporodtak a pad alá. A félelem a rettegés apró emberekké tömörítette mindegyiket. A csendet figyelték, féltek, rettegtek, hogy megtalálja őket valaki. Nem tudták, hogy ki. Csak azt tudták, ha most megtalálják őket abból biztosan nagy baj lesz. Megfogták egymás kezét, térdük szinte az arcukat takarta. Gábor ült középen ő volt, akit most biztatni kellett, hogy ne sírjon. Hangokat hallottak a pálya széléről. Pisti oda súgta Gábornak.

- Ne szipogj, mert mind meghalunk.

A fiúk szorították egymás kezét majd eltörték az ujjaikat. Izzadtak a tenyerek. Már szinte elfehéredtek a kézfejek. Féltek nagyon sok szörnyűséget láttak már az elmúlt napokban Budapest utcáin, de ilyen közel még egyikük sem volt ahhoz, hogy a halálra gondoljon. Férfiak hangja volt hallható a közelükből. fiúk még levegőt sem vettek, némán merev tekintettel ültek a pad alatt.

- Nincs itt senki, az a fiú egyedül volt itt - mondta a férfi.

- Azért jól nézz körül, már sötétedik, hátha van még itt valaki!- kiáltott rá egy másik férfi.

- Mondom nincs itt egy árva lélek sem, menjünk innen. Azt ugye tudod, hogy ezek mind gyerekek

voltak, főleg ez az utolsó, aki kirohant innen a pályáról- mondta ezt ismét az első férfihang.

- Az most már mindegy, fegyver volt náluk. Vagy ők, vagy mi ez erről szól, jobb, ha hozzá szoksz - emelt hangon erélyesen kiabálta a másik férfi.

- Van egy cigid?- kérdezte a férfi egy kicsit halkabban.

- Van hát, na, gyere, adok, egyet aztán menjünk vissza a kocsihoz. Tényleg nincs itt senki. Felejtsd el az egészet!- válaszolta.

A fiúk hallották a lépteket, ahogy távolodnak a férfiak. Pisti talán csak most vett először levegőt eddig még ezt sem tette nehogy meghallják őket ezek az emberek.

Bízott benne sosem fogja meg tudni kik voltak ezek és miért gyilkolták le a fiúkat.

Szegény kölyök, vajon miért szaladt ki az utcára? Mire gondolt? Biztosan féltette a bátyját? Segíteni akart és mostanra már halott. Kavarogtak a gondolatok a fejekben, nem tudták most mit tegyenek. Mondják el otthon? Vagy keressenek most felnőttet, aki segíthet?

Nem értették miért ilyen kegyetlen a világ, hiszen ők még gyerekek. A gyerekek senkinek nem ártanak és ezek a fiúk sem bántottak senkit. Nem voltak katonák nem harcoltak, miért bántották most őket?

- Haza kell mennünk - suttogta most oda a két fiúnak.

- Mi nem megyünk haza - válaszolta Gábor.